

Program Eko-škole

Zavod za školstvo

Zavod za školstvo
Crna Gora

Fondacija za obrazovanje o životnoj sredini (FEE)

- Zavod za školstvo je pridruženi član fondacije za obrazovanje o životnoj sredini - FEE.
- Nevladina i neprofitabilna organizacija sa sjedištem u Kopenhagenu.
- 77 zemalja članica
- Promoviše održivi razvoj kroz obrazovanje o životnoj sredini.
- FEE je intelektualni vlasnik 5 programa.

Zavod za školstvo
Crna Gora

Eko-škole

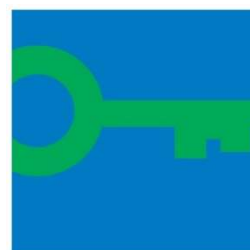
Učenje o šumama

Mladi reporteri za
životnu sredinu

Plava zastava

Zeleni ključ

Zavod za školstvo
Crna Gora

Šta su Eko-škole?

- Mreža obrazovno-vaspitnih institucija koje podstiču mlade ljude da se aktivno uključe u brigu o životnoj sredini.
- Nastavne i vannastavne aktivnosti, školske akcije i akcije u okviru zajednice.
- Prve Eko-škole počele su sa radom 1994. godine
- 74 zemalja širom svijeta, više od 69.000 obrazovno-vaspitnih institucija na šest kontinenata.
- Svaka država ima Nacionalnog operatera za program Eko-škole.

Program mogu realizovati predškolske ustanove, osnovne i srednje škole, škole sa specijalnim statusom i fakulteti.

Status Eko-škole stižu kroz četiri osnovne faze:

- **Prijava za učešće u međunarodnom programu Eko-škole**
- **Sprovođenje programa Eko-škole**
- **Prijava za status Eko-škole**
- **Obnavljanje statusa Eko-škole**

Zavod za školstvo
Crna Gora

Nacionalni operater:

ecom

Udruženje za ekološki
konsalting u Crnoj Gori

Program se realizuje kroz 7 koraka

EKO-ŠKOLSKI KORACI PREMA MEĐUNARODNOM PROGRAMU

4. Monitoring
i evaluacija

5. Povezivanje sa
kurikulumom

3. Izrada akcionog
plana

6. Obavještanje
javnosti

2. Ocjena stanja
životne sredine

1. Osnivanje
odbora Eko-škole

7. Izrada
eko-koda

MEĐUNARODNI PROGRAM EKO-ŠKOLE

4. Monitoring
i evaluacija

5. Povezivanje sa
kurikulumom

3. Izrada
Akcionog plana

6. Obavještanje
javnosti

2. Ocjena stanja
životne sredine

1. Osnivanje
Odbora Eko-škole

7. Izrada
Eko-koda

Zavod za školstvo
Crna Gora

- Upravljačko i izvršno tijelo, koje osmišljava, usmjerava i upravlja svim fazama programa Eko-škole.
- Učenici, nastavnici, uprava, nenastavno osoblje, roditelji i predstavnika lokalne zajednice.
- Učenici čine više od 50% članova Eko-odbora (izuzetak vrtići koji mogu uključiti više predstavnika lokalne zajednice).
- Sastaje se najmanje jednom u tromjesečju.
- Gdje je moguće, učenici predsjedavaju svakom sastanku i vode zapisnik.
- Zapisnici mogu biti objavljeni na oglasnoj tabli i web stranici škole.
- Izvještaji Eko-odbora se prezentuju na školskim/roditeljskim sastancima/sastancima Savjeta roditelja

1. Osnivanje odbora Eko-škole

Zavod za školstvo
Crna Gora

2. Ocjena stanja životne sredine

- Početna situacija u školi koja se tiče odabira određene teme (npr. otpad, energija, voda, školsko dvorište, klimatske promjene...).
- Učenici su uključeni u proces ocjene stanja.
- Članovi Eko-odbora skupljaju ideje i sugestije za pokretanje akcija u nastavi i vannastavnim aktivnostima.
- Ocjena stanja se vrši jednom godišnje da bi se vidio napredak.
- Rezultati ocjene stanja se sređuju i objavljuju na web stranici Eko-škole.
- Ocjena stanja je dio prijave za Zelenu zastavu.

Zavod za školstvo
Crna Gora

2. Ocjena stanja životne sredine

POSTUPANJE SA OTPADOM		
	DA/NE	RADNE BJELJEŠKE –OTPAD
Da li škola ima jasno razrađenu politiku postupanja sa otpadom?	Da	
Da li takva politika daje rezultate?	Da	
Da li u školi ima dovoljno posuda za otpad?	Da	
Da li ima dovoljno posuda za otpad izvan škole?	Da	
Da li su posude za otpad postavljene na pravim mjestima?	Da	
Da li postoje posude za razvrstavanje otpada	Ne	

Prijedlozi za eko akciju su: - *ispitati mogućnost ponovnog korišćenja papira na području škole*

- *Ispitati da li se mogu postaviti uređaji za reciklažu u blizini škole*

- *Ispitati da li se mogu nabaviti kante za razvrstavanje otpada*

Prioriteti Eko-škola u narednih 10 godina u skladu sa Strategijom rada:

- biodiverzitet
- klimatske promjene
- zaštita životne sredine

Zavod za školstvo
Crna Gora

3. Izrada Akcionog plana

Odabrati jednu od zadatih tema: VODA, ENERGIJA, OTPAD, PREVOZ, KLIMATSKE PROMJENE...

U okviru odabrane teme odrediti:

- ciljeve Akcionog plana na osnovu ocjene stanja;
- zadatke kojima će se ostvarivati predviđeni ciljevi;
- nosice realizacije svakog pojedinog zadatka;
- vrijeme realizacije;
- način praćenja realizacije predviđenih zadataka.

Povezati Akcioni plan s redovnim nastavnim i vannastavnim aktivnostima u školi.

Akcioni plan treba da:

- bude razvijen na osnovu rezultata Ocjene stanja životne sredine;
- sadrži SMART (specifični, mjerljivi, ostvarivi, relevantni i vremenski definisani)
- bude u formi tabele;
- prikazan na oglasnoj tabli Eko-škole;
- uključuje i redovno praćenje realizacije i ažuriranje ako i kada je to potrebno.

Akcioni plan usvaja Eko-odbor i uvršten je u Godišnji plan rada škole.

Zavod za školstvo
Crna Gora

3. Izrada Akcionog plana

Tema	Ciljevi (sa specifičnim zadacima)	Odgovorne osobe	Vremenski okvir	Osvrt na realizaciju (sa indikatorima)
Potrošnja i otpad	<ul style="list-style-type: none"> Povećanje svijesti o važnosti selektivnog odlaganja otpada među učenicima i nastavnicima 	<p>Vanesa Budimić Vuković Profesorica biologije</p> <p>Ivana Kurtović Profesorica razredne nastave</p> <p>Predstavnici roditelja</p>	kontinuirano, u toku godine	<ul style="list-style-type: none"> U učionicama postoje kartonske kutije za reciklažu papira i kartona U školskom dvorištu imamo kontejner za papir Kante za selektivno odlaganje otpada se nalaze u dvorištu i školi
	<ul style="list-style-type: none"> Akcije čišćenja učionica i dvorišta i neke lokacije u lokalnoj zajednici – uklanjanje krupnog otpada i selektovanje otpada 	Učenici VIII i IX razreda	Kontinuirano, jednom nedjelno	<p>Eko – patrola učenika šestih i sedmih razreda obilazi učionice svake srijede i prikuplja i selektuje otpad</p> <ul style="list-style-type: none"> Učešće nastavnika i učenika škol u akciji čišćenja grada Metla! – Dan za čišćenje povodom Međunarodnog Dana Planete zemlje 22..2017. "Čep za život lijep" – akcija sakupljanja plastičnih čepova, mart 2018.

Zavod za školstvo
Crna Gora

4. Monitoring i evaluacija

- Korak kojim se prati napredak u ispunjavanju postavljenih ciljeva.
- Učestvuju prije svega učenici, organizovani u Eko-patrole.
- Eko-patrole kontrolišu rad nosilaca pojedinih zadataka i vode svoj dnevnik.
- Napredak se prikazuje u odnosu na postavljene ciljeve u Akcionom planu.
- Utvrđuju nedostaci u Akcionom planu koje je potrebno unaprijediti - Eko-odbor odlučuje o mjerama.
- Fotografije, za vrijeme i nakon akcije kao dokaz uz prijavu za Zelenu zastavu.

Zavod za školstvo
Crna Gora

Nacionalni operater:

Udruženje za ekološki
konsalting u Crnoj Gori

4. Monitoring i evaluacija

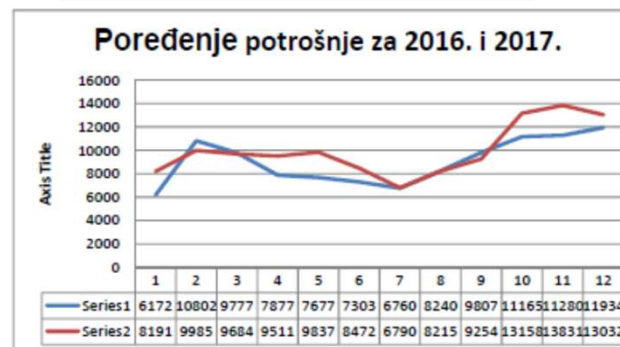
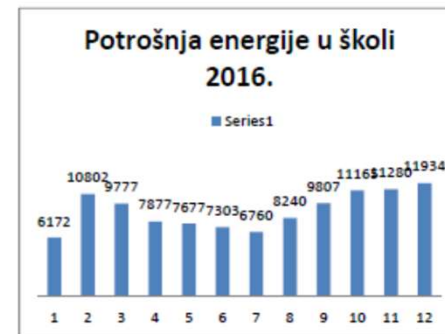
Analiza potrošnje električne energije

Mjesec	Godina	El. Energija			Račun - €	Broj učenika	Prosječna potrošnja energije po učeniku	Prosječni trošak po učeniku	Odnos Računa 2018/20 17	Napomena
		Viša tarifa - VT	Niža tarifa - NT	Ukupno kWh						
		kWh	kWh	kWh						
Januar	2017			0.00		#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!		
	2018	4480.00	1280.00	5760.00	1103.47	500	11.52	2.21		
Februar	2017			0.00		#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!		
	2018	6160.00	1040.00	7200.00	1389.21	500	14.40	2.78		
Mart	2017			0.00		#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!		
	2018	5760.00	1200.00	6960.00	1313.72	500	13.92	2.63		
April	2017	3440.00	800.00	4240.00	914.65	500	8.48	1.83	0.85	
	2018	2480.00	880.00	3360.00	774.29	500	6.72	1.55		
Maj	2017	2880.00	1040.00	3920.00	712.85	500	7.84	1.43	#DIV/0!	
	2018			0.00		#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!		
Jun	2017	2000.00	640.00	2640.00	462.29	500	5.28	0.92	#DIV/0!	
	2018			0.00		#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!		
Jul	2017			0.00		#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!		
	2018			0.00		#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!		
Avgust	2017			0.00		#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!		
	2018			0.00		#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!		
Septem bar	2017	2480.00	560.00	3040.00	682.74	500	6.08	1.37	#DIV/0!	
	2018			0.00		#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!		
Oktobar	2017	3775.00	1004.00	4779.00	824.86	500	9.56	1.65	#DIV/0!	
	2018			0.00		#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!		
Novemb ar	2017	5280.00	720.00	6000.00	1314.84		#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!	
	2018			0.00		#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!		
Decemb ar	2017	6720.00	1120.00	7840.00	1425.54	500	15.68	2.85	#DIV/0!	
	2018			0.00		#DIV/0!	#DIV/0!	#DIV/0!		

Profesor fizike: Mira Crnogorac

Potrošnja energije u školi

mjeseci	2016	2017
I	6172	8191
II	10802	9985
III	9777	9684
IV	7877	9511
V	7677	9837
VI	7303	8472
VII	6760	6790
VIII	8240	8215
IX	9807	9254
X	11165	13158
XI	11280	13831
XII	11934	13032

Zavod za školstvo
Crna Gora

5. Povezivanje sa kurikulumom

Cilj programa Eko-škole je integrisanje u nastavni plan i program gdje god je to moguće.

- Teme Eko-škole povezane sa obrazovno-vaspitnim ishodima, odnosno ishodima učenja
- Naznačene u Godišnjim planovima rada i pripremama za nastavu
- Dati prednost praktičnom radu
- Podsticati interdisciplinarnost

Zavod za školstvo
Crna Gora

5. Povezivanje sa kurikulumom

Priprema za nastavu

Obrazovno-vaspitni ishod

Ishod učenja

Aktivnosti učenika

Provjera ostvarenosti

Zavod za školstvo
Crna Gora

6. Obavještanje javnosti

Program Eko-škole inkluzivni program koji ima za cilj da uključi cijelu školu i širu društvenu zajednicu u planiranje i realizaciju aktivnosti na očuvanju životne sredine.

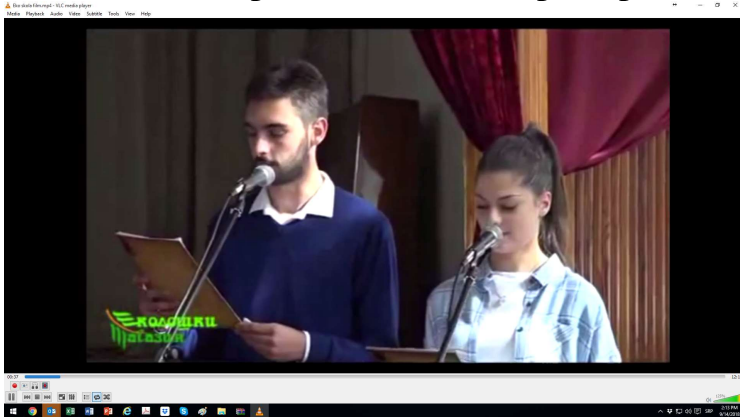
- stalni i promjenjivi pano (Eko-kutak).
- vizuelni identitet – logo
- Dan Eko-škole
- Obavještavati (lokalne) medije o događanjima u vrtiću/školi
- Veb sajt/fejsbuk stranica o programu Eko-škole koji/koja se redovno ažurira
- Vrtićke/školske novine ili brošure
- Organizovati akcije u saradnji s lokalnom zajednicom
- Povezati se s drugim Ekoškolama u zemlji i inostranstvu
- Povezati se s lokalnim ekološkim NVO

Zavod za školstvo
Crna Gora

6. Obavještavanje javnosti

Zavod za školstvo
Crna Gora

7. Izrada Eko-koda

LOGO i EKO HIMNA

Određivanje znaka (loga) Eko-škole i Eko-himne:

- Konkurs za idejno rješenje objaviti na nivou cijele škole ili vrtića
- Uslovi: originalnost, grafička jednostavnost, odražavanje duha Eko-škole
- Potvrđuje Odbor Eko-škole

EKO KODEKS

- Slogan, izjava
- Revidira jednom godišnje kroz ekoškolsku zajednicu, da bi se utvrdilo da li je relevantan
- Povezan sa Akcionim planom
- Eko-kodeks i logo su istaknuti na stalnom panou, internet strani i društvenim mrežama
- Eko-kodeks i logo su dio prijave za Zelenu zastavu.

Zavod za školstvo
Crna Gora

Nacionalni operater:

ecom

Udruženje za ekološki
konsalting u Crnoj Gori

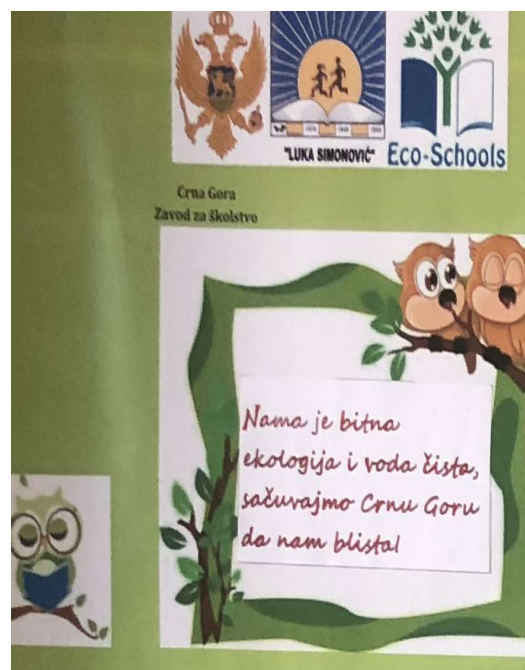
7. Izrada Eko-koda

OŠ „Pavle Rovinski“ i Eko-odbor škole, u okviru projekta „Eko-škole u Crnoj Gori“, raspisuju:

KONKURS

za najbolju ekološku pjesmu i ekološki logo škole

- Radovi za najbolju ekološku pjesmu i eko-logo, moraju obrađivati teme vezane za ekologiju. Učesnici konkursa mogu sami odabrati temu koju će realizovati.
- Pravo učešća na konkursu imaju svi učenici naše škole.
- Jedan učenik može učestvovati u obje kategorije i može prijaviti najviše tri rada.
- Logo treba koncipirati kao znak uz koji će se upisivati naziv škole. Poželjno je da dominira zelena boja.
- Logo će biti korišten na promotivnim materijalima projekta Eko-škola (brošure, majice, poster, fb stranica i sajt škole...).
- Radovi moraju biti originalni, bez preuzimanja sa interneta.
- Pjesme i idejna rješenja za logo, prispjele na konkurs, pregledaće komisija iz Eko-odbora škole u sastavu: Marijana Papić, Ljiljana Četković i Milena Stefanović, uz konsultacije nastavnika tehnike i informatike i maternjeg jezika.
- Učestvovanjem na konkursu, autor je saglasan da se njegov rad može koristiti kao eko-kod (himna) i eko-logo škole. Škola preuzima autorska prava nad odabranim rješenjem. Odabrani logo postaće službeni logo Eko-škole, a odabrana pjesma – himna Eko-škole.
- Prijedlozi za eko-kod se mogu dostaviti u rukopisu nastavnicima u školi ili na e.mail adresu škole, sa naznakom „Za konkurs“, a idejna rješenja za logo mogu se dostaviti u vidu skeniranih crteža ili u digitalnom obliku (jpg, pdf ili drugi): pavlerovinski@t-com.me
- Konkurs je otvoren do 9. novembra 2017. godine .

Zavod za školstvo
Crna Gora

Prijava za učešće u programu Eko-škole

- APRIL - objavljivanje poziva
- JUN – evaluacija
- SEPTEMBAR - dodjela
- 41 obrazovno-vaspitnih ustanova steklo status Međunarodne eko-škole

Obnavljanje statusa eko-škole

- Svake dvije godine
- Sticanje statusa Ekoškole, prva i druga obnova – zelena zastava
- Treća obnova – bronzani status
- Četvrta obnova – srebrni status
- Peta obnova – zlatni status
- Šesta obnova – dijamantni status
- Sedma obnova – platinasti status

Uticaj pandemije COVID 19

- Otežani uslovi rada, ali realizovane brojne aktivnosti
- Posebno interesovanje za učešće u kampanjama
- Ustanove 1. generacije Eko-škola koje su 2020. aplicirale za prvu obnovu statusa reakreditovane su uslovno
- Implementaciju programa nastavljaju školske 2021/22. i 2022/2023.

Zavod za školstvo
Crna Gora

Nacionalni operater:
ecom
Udruženje za ekološki
konsalting u Crnoj Gori

Zavod za školstvo
Crna Gora

Sertifikat o stečenom statusu međunarodne Eko-škole

koji se dodjeljuje za dostignuća u sprovođenju i unapređivanju obrazovanja o održivom razvoju i stalnom poboljšanju po pitanjima životne sredine u samoj školi i njenoj široj okolini.

Nacionalni koordinator

Internacionalni koordinator

Program u Crnoj Gori implementira i vodi Zavod za školstvo.

Datum

Crna Gora
Zavod za školstvo

Potvrda važi do kraja školske 2020/2021. godine i obnavlja se uz provjeru uspjehnosti na svake dvije godine.

Priznanje za izuzetno postignuće u sprovođenju programa Eko-škole

dodjeljuje se

za izuzetan doprinos sprovođenju programa Eko-škole i pokazanu posvećenost održivom razvoju i upravljanju, kroz stalno poboljšanje po pitanjima životne sredine u samoj školi i njenoj široj okolini.

Nacionalni koordinator

Internacionalni koordinator

Datum

P. B. H. COS

Crna Gora
Zavod za školstvo

Zavod za školstvo
Crna Gora

Nacionalni operater:
ecom
Udruženje za ekološki
konsalting u Crnoj Gori

PODRŠKA

- Zavod za školstvo (stručna podrška, članarina, seminari, didaktički materijal...)
- **Koordinacioni tim**

Education 2030

Vlada Crne Gore > Zavod za školstvo > Eko škole

Eko škole u Crnoj Gori

Sprovođenje međunarodnog programa Eko-škole doprinosi unapređivanju kvaliteta nastave i učenja na polju obrazovanja za održivi razvoj, podstiče mlade na aktiv

[DETALJNIJE](#)

Publikacije

Tokom implementacije obrazovanja za održivi razvoj u naš obrazovni sistem i sprovođenja programa Eko škole u Zavodu za školstvo je urađen značajan broj publik

Podaci o ustanovama sa stečenim zvanjem Eko škola

Program je počeo sa realizacijom 2016. Prve škole su akreditovane 2018. Do sada je akreditovana 41obrazovno vaspitna ustanova.

Dokumentacija za prijavu, akreditaciju i reakreditaciju

Zavod za školstvo svake godine objavljuje poziv za sprovođenje međunarodnog programa Eko-škole, dodjelu nagrade Zelena zastava za registrovane ustanove koje